Avizul Comitetului European al Regiunilor – Fondul pentru o tranziție justă

(2020/C 324/11)

Raportor general: domnul Vojko OBERSNEL (HR-PSE), membru al unei administrații locale: orașul Rijeka

Documente de referință:

Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă

COM(2020) 22 final

Propunere modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize

COM(2020) 23 final

Propunere modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă

COM(2020) 460 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă

COM(2020) 22 final

Amendamentul 1

Considerentul (13)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Pentru a oferi flexibilitate în ceea ce privește programarea resurselor FTJ în cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, trebuie să fie posibilă elaborarea unui program independent al FTJ sau programarea resurselor FTJ în una sau mai multe priorități specifice din cadrul unui program sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională („FEDR”), de Fondul social european Plus („FSE+”) sau de Fondul de coeziune. În conformitate cu articolul 21a din Regulamentul (UE) [noul RDC], resursele FTJ ***trebuie*** consolidate printr-o finanțare complementară din partea FEDR și a FSE+. Sumele transferate de la FEDR și FSE+ trebuie să fie în concordanță cu tipurile de operațiuni prevăzute în planurile teritoriale pentru o tranziție justă.	Pentru a oferi flexibilitate în ceea ce privește programarea resurselor FTJ în cadrul obiectivului privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă, trebuie să fie posibilă elaborarea unui program independent al FTJ sau programarea resurselor FTJ în una sau mai multe priorități specifice din cadrul unui program sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională („FEDR”), de Fondul social european Plus („FSE+”) sau de Fondul de coeziune. În conformitate cu articolul 21a din Regulamentul (UE) [noul RDC], resursele FTJ ***ar putea fi*** consolidate printr-o finanțare complementară din partea FEDR și a FSE+. Sumele transferate de la FEDR și FSE+ trebuie să fie în concordanță cu tipurile de operațiuni prevăzute în planurile teritoriale pentru o tranziție justă.

Expunere de motive

Fondul pentru o tranziție justă este o propunere politică care ar trebui să vină doar în completarea bugetului de coeziune existent. Majoritatea activităților propuse spre a fi susținute de FTJ (articolul 4) ar putea fi deja finanțate în cadrul obiectivelor de politică 1 și 2 prin FEDR și FSE+.

Amendamentul 2

Articolul 2

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
În conformitate cu articolul [4 alineatul (1)] al doilea paragraf din Regulamentul (UE) [noul RDC], FTJ contribuie la obiectivul specific unic de a permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, economice și de mediu ale tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic.	În conformitate cu articolul [4 alineatul (1)] al doilea paragraf din Regulamentul (UE) [noul RDC], FTJ contribuie la obiectivul specific unic de a permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, economice și de mediu ale tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic***, în conformitate cu obiectivele urmărite de Acordul de la Paris, cu obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și cu obiectivele de reducere a emisiilor până în 2030***.

Expunere de motive

Obiectivul fondului ar trebui să facă referire clară la obiectivele Acordului de la Paris, la obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și la obiectivele de reducere a emisiilor până în 2030.

Amendamentul 3

Articolul 3 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(1) FTJ ***sprijină obiectivul privind investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă în toate statele membre***.	(1) FTJ ***finanțează impactul social, socioeconomic și de mediu al tranziției în regiunile sau domeniile de activitate afectate***.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 4

Articolul 4 alineatul (2)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
2. În conformitate cu alineatul (1), FTJ sprijină ***exclusiv*** următoarele activități:	2. În conformitate cu alineatul (1), FTJ sprijină următoarele activități:
(a) investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;	(a) investiții productive ***și durabile*** în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;
(b) investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță;	(b) investiții în crearea de noi întreprinderi ***relevante în ceea ce privește tranziția către dezvoltarea durabilă***, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță;

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(c) investiții în activități de cercetare și inovare și de promovare a transferului de tehnologii avansate;	(c) investiții în activități de cercetare și inovare ***durabile*** și de promovare a transferului de tehnologii avansate;
(d) investiții în dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în eficiența energetică și energia din surse regenerabile;	(d) investiții în dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri ***sociale*** pentru o energie curată***, sigură și durabilă*** la prețuri accesibile, în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în eficiența energetică și energia din surse regenerabile;
(e) investiții în digitalizare și în conectivitatea digitală;	(e) investiții ***care sprijină punerea în aplicare a Directivei (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile [articolul 15 alineatul (3)], a Directivei 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor (articolele 9 și 11) și a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică [articolul 14 alineatul (4)];***
(f) investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor, în proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie;	***(f) investiții*** în digitalizare și în conectivitatea digitală;
(g) investiții în consolidarea economiei circulare, inclusiv prin prevenirea generării de deșeuri și reducerea acestora, utilizarea eficientă a resurselor, reutilizare, reparare și reciclare;	(***g***) investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor, în proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie***, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (122) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat***;
(h) perfecționarea și recalificarea ***lucrătorilor***;	(***h***) investiții în consolidarea economiei circulare, inclusiv prin prevenirea generării de deșeuri și reducerea acestora, utilizarea eficientă a resurselor, reutilizare, reparare și reciclare;
(i) asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;	(***i***) perfecționarea și recalificarea ***forței de muncă***;
(j) incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;	(***j***) asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
(k) asistență tehnică.	(***k***) incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
	(l) ***orice alte activități specifice, convenite între autoritățile locale și regionale relevante pentru teritoriul în cauză, statul membru și Comisia Europeană, care sunt în conformitate cu strategiile de dezvoltare locală și contribuie la tranziția către o economie UE neutră din punct de vedere al emisiilor de carbon până în 2050;***
	(m) asistență tehnică.

Expunere de motive

— Orice investiții în protecția mediului ar trebui să respecte principiul conform căruia costul măsurilor de combatere a poluării ar trebui suportat de partea care a cauzat poluarea.

— Perfecționarea și recalificarea nu ar trebui să se limiteze la lucrători, ci ar trebui să vizeze, de asemenea, formarea șomerilor, a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă etc., în vederea ocupării de locuri de muncă în cadrul economiei ecologice.

— Se impune asigurarea unei mai mari flexibilități în ceea ce privește alegerea proiectului sprijinit, cu acordul autorităților locale și regionale de pe teritoriul în cauză, al statului membru și al Comisiei Europene.

Amendamentul 5

Articolul 5 litera (a)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(a) dezafectarea ***sau*** construirea de centrale nucleare;	(a) dezafectarea, construirea ***sau orice altă formă*** de ***investiții în*** centrale nucleare;

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 6

Articolul 5 litera (d)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(d) investițiile legate de producția, prelucrarea, distribuția, depozitarea sau arderea combustibililor fosili;	(d) investițiile legate de ***extracția,*** producția, prelucrarea, distribuția, depozitarea sau arderea combustibililor fosili***, inclusiv de deschiderea de noi mine de cărbune***;

Expunere de motive

FTJ nu ar trebui să sprijine deschiderea sau redeschiderea minelor de cărbune, dar această limitare nu ar trebui extinsă la alte tipuri de minerit (metale, minerale industriale, roci ornamentale etc.), care reprezintă activități economice ce creează locuri de muncă de calitate și pe termen lung.

Amendamentul 7

Se adaugă un alineat la sfârșitul articolului 5

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Nu se acordă sprijin pentru operațiuni într-o regiune NUTS 3 în care este prevăzută, în cursul programului și pe baza unui plan teritorial pentru o tranziție justă, deschiderea unei noi mine de cărbune, de lignit sau de șisturi bituminoase, ori a unei zone de extracție a turbei, sau redeschiderea unei mine de cărbune, de lignit sau de șisturi bituminoase, ori a unei zone de extracție a turbei dezafectate temporar.

Expunere de motive

Obiectivul finanțării este de a sprijini tranziția către o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon, ceea ce exclude deschiderea de noi mine și/sau zone de extracție a turbei, precum și redeschiderea unora existente.

Amendamentul 8

Articolul 6 alineatul (1) al doilea paragraf

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Comisia aprobă un program numai dacă identificarea teritoriilor celor mai afectate de procesul de tranziție, cuprinsă în planul teritorial pertinent pentru o tranziție justă, este justificată în mod corespunzător, iar planul respectiv este în concordanță cu planul național privind energia și clima al statului membru în cauză.	Comisia aprobă un program numai dacă identificarea teritoriilor celor mai afectate de procesul de tranziție, cuprinsă în planul teritorial pertinent pentru o tranziție justă, este justificată în mod corespunzător, iar planul respectiv ***se angajează să îndeplinească obiectivele Acordului de la Paris, obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și obiectivele de reducere a emisiilor până în 2030 și*** este în concordanță ***cu strategiile teritoriale menționate la articolul [23] din Regulamentul (UE) [noul RDC],*** cu planul național privind energia și clima al statului membru în cauză ***și cu Pilonul european al drepturilor sociale***.

Amendamentul 9

Articolul 6 alineatul (2)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Prioritatea sau prioritățile FTJ cuprind resursele FTJ constând în întreaga alocare din FTJ pentru statele membre sau o parte din aceasta și resursele ***transferate*** în conformitate cu articolul [21a] din Regulamentul (UE) [noul RDC]. ***Totalul resurselor*** FEDR și FSE+ transferate către prioritatea FTJ ***este egal cu*** valoarea sprijinului acordat de JTF acestei priorități ***înmulțită cel puțin cu 1,5, dar nu depășește această valoare înmulțită cu 3***.	Prioritatea sau prioritățile FTJ cuprind resursele FTJ constând în întreaga alocare din FTJ pentru statele membre sau o parte din aceasta și resursele ***pe care autoritățile de management pot decide să le transfere*** în conformitate cu articolul [21a] din Regulamentul (UE) [noul RDC]. ***Resursele*** FEDR și FSE+ ***care urmează a fi*** transferate către prioritatea FTJ ***nu depășesc o dată și jumătate*** valoarea sprijinului acordat de FTJ acestei priorități.

Expunere de motive

Statelor membre ar trebui să li se acorde o mai mare flexibilitate în ceea ce privește stabilirea sumelor care urmează să fie transferate din FEDR și FSE+ către FTJ. Acest lucru ar limita, de asemenea, eventualele dezangajări în cazul unei capacități de absorbție scăzute în teritoriile cele mai afectate.

Amendamentul 10

Se adaugă un alineat la sfârșitul articolului 6, alineatul (2).

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Comisia aprobă transferurile de resurse din FEDR și FSE+ către prioritatea FTJ numai în cazul în care suma totală a transferului nu depășește 20 % din alocarea inițială FEDR și FSE+ prevăzută pentru programul operațional (calculată per fond).

Expunere de motive

Pentru alinierea textului legislativ cu expunerea de motive din propunere.

Amendamentul 11

Articolul 7 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(1) Statele membre întocmesc, împreună cu autoritățile competente ale teritoriilor vizate, unul sau mai multe planuri teritoriale pentru o tranziție justă care acoperă unul sau mai multe teritorii afectate corespunzătoare nivelului ***3*** al nomenclatorului comun al unităților teritoriale de statistică („regiuni de nivel NUTS ***3***") instituit prin Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 868/2014 al Comisiei sau părți ale acestora, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa II. Aceste teritorii sunt teritoriile afectate în cea mai mare măsură pe baza impactului economic și social al tranziției, în special în ceea ce privește pierderile estimate de locuri de muncă în domeniul producției și al utilizării combustibililor fosili și necesitățile de transformare a proceselor de producție ale instalațiilor industriale cu cele mai mari emisii de gaze cu efect de seră.	(1) Statele membre întocmesc, împreună cu autoritățile competente ale teritoriilor vizate, unul sau mai multe planuri teritoriale pentru o tranziție justă care acoperă unul sau mai multe teritorii afectate corespunzătoare nivelului ***2*** al nomenclatorului comun al unităților teritoriale de statistică („regiuni de nivel NUTS ***2***") instituit prin Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 868/2014 al Comisiei sau părți ale acestora, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa II. Aceste teritorii sunt teritoriile afectate în cea mai mare măsură pe baza impactului economic și social al tranziției, în special în ceea ce privește pierderile estimate de locuri de muncă în domeniul producției și al utilizării combustibililor fosili și necesitățile de transformare a proceselor de producție ale instalațiilor industriale cu cele mai mari emisii de gaze cu efect de seră.

Expunere de motive

Efectele negative de propagare ale tranziției nu se vor limita la teritoriile de nivelul NUTS 3, ci vor afecta, cel mai probabil, și teritoriile învecinate. Din acest motiv și pentru a simplifica guvernanța, pare mai adecvat un sprijin care să se concentreze la nivelul NUTS 2.

Amendamentul 12

Articolul 7 alineatul (2) litera (b) (nou)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	(b) (nou) un angajament clar față de o tranziție ecologică justă din punct de vedere social în ceea ce privește aplicarea Acordului de la Paris;

Expunere de motive

Planurile teritoriale pentru o tranziție justă ar trebui să fie aprobate doar dacă includ un angajament clar față de obiectivele Acordului de la Paris, astfel cum a subliniat Consiliul European la 18 octombrie 2019.

Amendamentul 13

Articolul 7 alineatul (2) litera (c) (nou)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	(c) (nou) un angajament clar față de obiectivul de realizare a unei Uniuni Europene neutre din punct de vedere climatic până în 2050 și de atingere a obiectivelor de reducere a emisiilor până în 2030;

Expunere de motive

Planurile teritoriale pentru o tranziție justă ar trebui să fie aprobate doar dacă includ un angajament clar față de obiectivul de a realiza o UE neutră din punct de vedere climatic până în 2050 și de a atinge obiectivele de reducere a emisiilor până în 2030, astfel cum a subliniat Consiliul European la 12 decembrie 2019.

Amendamentul 14

Articolul 7 alineatul (2) litera (c)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(c) o evaluare a provocărilor legate de tranziție cu care se confruntă teritoriile cele mai afectate, inclusiv impactul social, economic și de mediu al tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic, identificând numărul potențial de locuri de muncă afectate și de locuri de muncă pierdute, nevoile și obiectivele de dezvoltare care trebuie atinse până în 2030 legate de transformarea sau încetarea activităților cu emisii ridicate de gaze cu efect de seră în aceste teritorii;	(c) o evaluare a provocărilor legate de tranziție cu care se confruntă teritoriile cele mai afectate, inclusiv impactul social, economic și de mediu al tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic, identificând numărul potențial de locuri de muncă afectate și de locuri de muncă pierdute, nevoile și obiectivele de dezvoltare care trebuie atinse până în 2030 legate de transformarea sau încetarea activităților cu emisii ridicate de gaze cu efect de seră în aceste teritorii***, precum și o evaluare a efectelor negative de propagare a tranziției în regiunile învecinate***;

Expunere de motive

Toate posibilele efecte negative de propagare ar trebui evaluate în mod corespunzător în cadrul planurilor teritoriale pentru o tranziție justă.

Amendamentul 15

Articolul 7 alineatul (2) litera (f)

Textul propus de Comisia Europeană	***Amendamentul CoR***
(f) o descriere a mecanismelor de guvernanță care constau în acordurile de parteneriat, măsurile de monitorizare și evaluare planificate și organismele responsabile;	(f) o descriere a mecanismelor de guvernanță care constau în acordurile de parteneriat, măsurile de monitorizare și evaluare planificate și organismele responsabile***, dacă acestea sunt diferite de elementele descrise deja în program, astfel cum sunt definite în anexa V la Regulamentul (UE) [noul RDC]; autoritățile locale și regionale trebuie implicate pe deplin în toate aspectele acestui proces***;

Expunere de motive

Ca măsură de simplificare, ar trebui să fie furnizate numai acele informații care diferă de elementele deja descrise în program, în conformitate cu documentul cu titlul „Model pentru programele finanțate din FEDR (obiectivul «Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică»), FSE+, FTJ, Fondul de coeziune și FEPAM – articolul 16 alineatul (3)" (anexa V la RDC). ***În plus, autoritățile locale și regionale trebuie considerate pe deplin părți interesate în acest proces.***

Amendamentul 16

Articolul 7 alineatul (2) litera (h)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(h) în cazul în care sprijinul este acordat pentru investițiile productive ale altor întreprinderi decât IMM-urile, ***o listă exhaustivă a acestor operațiuni și întreprinderi și*** o justificare a necesității acordării acestui sprijin printr-o analiză a lacunelor care să demonstreze că pierderile de locuri de muncă preconizate ar depăși numărul preconizat de locuri de muncă create în absența investiției;	(h) în cazul în care sprijinul este acordat pentru investițiile productive ***și durabile*** ale altor întreprinderi decât IMM-urile, o justificare a necesității acordării acestui sprijin printr-o analiză a lacunelor care să demonstreze că pierderile de locuri de muncă preconizate ar depăși numărul preconizat de locuri de muncă create în absența investiției;

Expunere de motive

Furnizarea unei liste exhaustive a operațiunilor și întreprinderilor (mari) în faza de programare a FTJ nu pare a fi deosebit de fezabilă și poate conduce la întârzieri încă de la începutul perioadei de programare. În plus, o astfel de abordare contrazice în mod direct eforturile de simplificare, al căror rezultat a fost, printre altele, eliminarea procedurilor separate aplicabile proiectelor majore în temeiul articolelor 100-103 din actualul RDC.

Amendamentul 17

Articolul 7 alineatul (2) litera (i)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(i) în cazul în care se acordă sprijin pentru investiții în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE, ***o listă exhaustivă a operațiunilor care urmează să fie sprijinite și*** o justificare a faptului că ***acestea*** contribuie la tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și conduc la o reducere substanțială a emisiilor de gaze cu efect de seră care se situează cu mult sub nivelurile de referință pertinente stabilite pentru alocarea cu titlu gratuit în temeiul Directivei 2003/87/CE și cu condiția ca acestea să fie necesare pentru protejarea unui număr semnificativ de locuri de muncă;	(i) în cazul în care se acordă sprijin pentru investiții în vederea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE, o justificare a faptului că ***operațiunile care urmează să fie sprijinite*** contribuie la tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic și conduc la o reducere substanțială a emisiilor de gaze cu efect de seră care se situează cu mult sub nivelurile de referință pertinente stabilite pentru alocarea cu titlu gratuit în temeiul Directivei 2003/87/CE și cu condiția ca acestea să fie necesare pentru protejarea unui număr semnificativ de locuri de muncă;

Expunere de motive

Furnizarea unei liste exhaustive a operațiunilor în faza de programare a FTJ nu pare a fi deosebit de fezabilă și poate conduce la întârzieri încă de la începutul perioadei de programare.

Amendamentul 18

Articolul 8a (nou)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	Articolul 8a
	1. Se înființează o Platformă pentru o tranziție justă (denumită în continuare „Platforma”), sub supravegherea și conducerea directă a Comisiei Europene, pentru a permite schimburile bilaterale și multilaterale de experiență în materie de lecții învățate și de bune practici în toate sectoarele vizate.
	2. Platforma cuprinde două componente:
	(a) grupuri de lucru tehnice, care să abordeze provocările concrete din regiunile în cauză și să faciliteze schimburile de experiență și de bune practici privind pregătirea planurilor teritoriale pentru o tranziție justă, precum și a operațiunilor individuale. Grupurile de lucru tehnice, care ar trebui să includă autoritățile locale și regionale, sunt înființate în funcție de necesitățile operaționale ale FTJ, ținând seama de acoperirea sectorială a operațiunilor sprijinite.
	Grupurile de lucru tehnice cooperează îndeaproape cu Platforma de consiliere InvestEU, instituită în conformitate cu articolul 20 din Regulamentul (UE) [noul program InvestEU] și cu serviciile relevante ale Băncii Europene de Investiții, pentru a se asigura că autoritățile locale și regionale dispun de cunoștințele tehnice și practice necesare pentru a accesa finanțarea disponibilă prin programul InvestEU, precum și prin intermediul BEI;
	(b) un Forum anual al regiunilor aflate în tranziție justă (denumit în continuare „Forumul”), organizat în colaborare cu Comitetul European al Regiunilor. Forumul permite coordonarea orientărilor politice și transpunerea lor în activități operaționale ale grupurilor de lucru tehnice.
	3. Comisia stabilește modalitățile detaliate privind mecanismele de guvernanță, componența, funcționarea și bugetul platformei. Trebuie garantată o participare echilibrată a tuturor nivelurilor de guvernare.
	4. Costurile operaționale ale platformei sunt acoperite din resursele pentru asistență tehnică în temeiul articolului 3 alineatul (2) al treilea paragraf.

Expunere de motive

Ar trebui să se adauge dispoziții cu caracter practic privind instituirea Platformei pentru o tranziție justă, pentru a oferi mai multă claritate cu privire la obiectivele și funcționarea ei.

Amendamentul 19

Articolul 10 alineatul (4)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
4. Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.	4. Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru***, precum și părțile interesate,*** în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.

Propunere modificată de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize

COM(2020) 23 final

Amendamentul 20

Articolul 21a alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Cuantumul resurselor disponibile pentru FTJ în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, în conformitate cu articolul [3] din Regulamentul (UE) [Regulamentul FTJ], este completat cu resurse din FEDR, FSE+ sau o combinație a acestora, din categoria regiunilor în care este situat teritoriul în cauză. Totalul resurselor FEDR și FSE+ transferate către FTJ trebuie să fie de cel puțin ***o dată și*** jumătate ***mai mare decât*** cuantumul sprijinului din partea FTJ, dar nu trebuie să depășească ***de trei ori*** cuantumul sprijinului respectiv. Resursele transferate din FEDR sau din FSE+ nu trebuie să depășească în niciun caz 20 % din suma totală alocată din FEDR și, respectiv, FSE+ statului membru în cauză. (…)	Cuantumul resurselor disponibile pentru FTJ în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, în conformitate cu articolul [3] din Regulamentul (UE) [Regulamentul FTJ], este completat cu resurse din FEDR, FSE+ sau o combinație a acestora, din categoria regiunilor în care este situat teritoriul în cauză***, printr-un transfer voluntar***. Totalul resurselor FEDR și FSE + transferate către FTJ trebuie să fie de cel puțin jumătate ***din*** cuantumul sprijinului din partea FTJ, dar nu trebuie să depășească cuantumul sprijinului respectiv ***înmulțit cu 1,5***. Resursele transferate din FEDR sau din FSE+ nu trebuie să depășească în niciun caz 20 % din suma totală alocată din FEDR și, respectiv, FSE+ statului membru în cauză. (…)

Expunere de motive

Statelor membre ar trebui să li se acorde o mai mare flexibilitate în ceea ce privește stabilirea sumelor care urmează să fie transferate din FEDR și FSE+ către FTJ. Acest lucru ar limita eventualele dezangajări în cazul unei capacități de absorbție scăzute în teritoriile cele mai afectate de tranziție.

Amendamentul 21

Articolul 59 alineatul (3a) (nou)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	(3a) Operațiunile sprijinite de FTJ în conformitate cu Regulamentul (UE) [Regulamentul FTJ] rambursează sprijinul din FTJ în cazul în care, în termen de zece ani de la plata finală către statul membru care a beneficiat de sprijin, se deschide o nouă mină de cărbune, de lignit sau de șisturi bituminoase, ori o zonă de extracție a turbei, sau se redeschide o mină de cărbune, de lignit sau de șisturi bituminoase, ori o zonă de extracție a turbei dezafectată temporar pe teritoriul în care s-a utilizat sprijinul din FTJ.

Expunere de motive

Obiectivul finanțării este de a sprijini regiunile în perioada tranziției către o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon, ceea ce exclude deschiderea de noi mine și/sau zone de extracție a turbei și redeschiderea celor dezafectate temporar.

II. **RECOMANDĂRI POLITICE**

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută înființarea Fondului pentru o tranziție justă, care va fi un instrument-cheie în sprijinirea regiunilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică;

2. salută faptul că propunerea privind Fondul pentru o tranziție justă a preluat recomandări esențiale ale CoR menționate în avizul său privind transformarea socioeconomică a regiunilor carbonifere din Europa ([1]);

3. salută faptul că fondul va oferi sprijin tuturor statelor membre, dar va fi în continuare direcționat doar către regiunile cele mai afectate. În plus, pentru concentrarea adecvată și eficacitatea fondului, precum și pentru stabilirea pragului minim al ajutorului, este necesar să se ia în considerare doar populația din regiunile afectate;

4. salută propunerea privind alocarea unor credite în valoare de 11 270 459 000 EUR (în prețuri curente) pentru Fondul pentru o tranziție justă din cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027, precum și a unei sume suplimentare de 32 803 000 EUR (în prețuri curente) din Instrumentul de redresare al Uniunii Europene, ca un stimulent puternic pentru realizarea obiectivului Fondului pentru o tranziție justă; constată cu îngrijorare că cifrele exprimate în prețuri curente ar putea duce la un nivel mai scăzut de transparență și de comparabilitate a alocărilor între rubricile CFM; solicită Consiliului să includă această sumă sub formă de credite suplimentare reale în negocierile privind cadrul financiar multianual 2021-2027;

5. observă cu îngrijorare că resursele suplimentare furnizate prin Instrumentul de redresare al Uniunii Europene, care vor duce la angajamente suplimentare în perioada 2021-2024, vor exercita o presiune extremă asupra autorităților de management și asupra beneficiarilor finali în ceea ce privește pregătirea, punerea în aplicare și cheltuirea a aproape 75 % din suma totală alocată în primii patru ani ai noii perioade de programare;

6. salută inițiativa Comisiei Europene de a sprijini tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, sensibilă la schimbările climatice și durabilă din punct de vedere ecologic până în 2050, prin intermediul unor măsuri țintite, precum și de a sprijini în mod special regiunile cele mai afectate de tranziția către neutralitate climatică, din resurse suplimentare; subliniază faptul că aceste fonduri suplimentare nu trebuie în niciun caz deduse din bugetul aferent politicii de coeziune; subliniază că asigurarea unui buget consistent destinat politicii de coeziune trebuie să rămână principala prioritate, în vederea sprijinirii acțiunilor climatice la nivel teritorial;

([1]) Avizul Comitetului European al Regiunilor – Transformarea socioeconomică a regiunilor carbonifere din Europa (JO C 39, 5.2.2020, p. 58).

7. solicită Comisiei Europene să introducă noul Fond pentru o tranziție justă la rubrica 2 („Coeziune și valori") din CFM 2021-2027, în loc de rubrica 3 („Resurse naturale și mediu"), și își reiterează dezacordul cu reducerile preconizate pentru politica de coeziune; reamintește apelul CoR ca orice cofinanțare națională a fondurilor ESI să fie exclusă din calculele privind Pactul de stabilitate și de creștere; același lucru ar trebui să se aplice și în cazul FTJ;

8. subliniază dificultățile specifice cu care se confruntă regiunile care depind în mare măsură de combustibilii fosili, cu sisteme energetice izolate, cum sunt regiunile ultraperiferice; accentuează faptul că dezvoltarea mixului energetic, în interacțiune cu domenii precum teritoriul, apa, deșeurile și energia, reprezintă un element esențial pentru o strategie energetică vizând realizarea unei economii neutre din punctul de vedere al carbonului;

9. ia act de estimarea ajustată a Comisiei Europene, potrivit căreia cei trei piloni ai Mecanismului pentru o tranziție justă vor duce la o investiție de 150 miliarde EUR până în 2030. Cu toate acestea, CoR își exprimă îngrijorarea cu privire la rata de multiplicare preconizată și la fezabilitatea investițiilor private pentru unele dintre proiectele posibile;

10. solicită să nu se acorde sprijin din partea Fondului pentru o tranziție justă sau a Mecanismului pentru o tranziție justă investițiilor în regiunile NUTS-3 în care a fost autorizată deschiderea unei noi mine de cărbune, de lignit sau de șisturi bituminoase, ori a unei zone de extracție a turbei, sau redeschiderea unei mine de cărbune, de lignit sau de șisturi bituminoase, ori a unei zone de extracție a turbei dezafectate temporar;

11. salută faptul că plata împrumuturilor din sectorul public ar urma să fie limitată la proiectele care au un impact măsurabil în ceea ce privește abordarea provocărilor sociale, economice sau de mediu în urma tranziției către o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei;

12. subliniază că autoritățile locale și regionale trebuie, de asemenea, să finanțeze proiecte în procesul de realizare a unei economii neutre din punct de vedere climatic, care nu generează un flux suficient de venituri proprii și care nu beneficiază de sprijin în cadrul altor programe ale Uniunii; salută, în acest context, propunerea de regulament privind facilitatea de împrumut pentru sectorul public în cadrul Mecanismului pentru o tranziție justă, care sprijină nevoile de investiții ale entităților din sectorul public ca urmare a provocărilor legate de tranziție, descrise în planurile pentru o tranziție justă;

13. observă caracterul divers al experiențelor și utilizării mecanismelor financiare ale BEI la nivelul autorităților locale și regionale din UE; prin urmare, pentru a asigura succesul pilonului 3 al Mecanismului pentru o tranziție justă, invită Comisia Europeană să se asigure că statele membre respective oferă suficientă asistență practică și tehnică autorităților locale și regionale care doresc să utilizeze respectivele mecanisme financiare ale BEI;

14. ia act de alinierea domeniului de aplicare al sprijinului acordat din Fondul pentru o tranziție justă cu cel al FEDR și al FSE+, întrucât majoritatea activităților sprijinite prin Fondul pentru o tranziție justă pot fi finanțate, de asemenea, în contextul obiectivelor vizate de FEDR și FSE+;

15. este preocupat de întârzierea pe care FTJ ar putea să o cauzeze în punerea în aplicare a principalelor programe ale politicii de coeziune; este, de asemenea, preocupat de complexitatea și birocrația pe care gestionarea acestui nou fond le-ar putea crea pentru gestionarea principalelor programe ale politicii de coeziune;

16. consideră regretabil faptul că propunerea Comisiei urmărește să stabilească programe de nivel NUTS 3 în loc de NUTS 2, care reprezintă nivelul la care sunt puse în aplicare principalele programe ale politicii de coeziune. Această propunere contravine noțiunii de zone funcționale, zone care nu sunt neapărat identice cu zonele administrative NUTS 3. CoR subliniază că ar trebui solicitat un singur plan teritorial corespunzător nivelului NUTS 2;

17. solicită extinderea domeniului de aplicare a sprijinului din Fondul pentru o tranziție justă, astfel încât, de comun acord cu Comisia Europeană și cu statele membre, autoritățile locale și regionale să poată include proiecte eligibile suplimentare în planurile lor teritoriale pentru o tranziție justă. Solicită, în plus, să se ia în considerare șomajul, în special cel în rândul tinerilor, ca indicator semnificativ pentru distribuirea resurselor alocate fondului;

18. solicită ca părțile interesate de la nivel local și regional să fie implicate îndeaproape în pregătirea planurilor teritoriale pentru o tranziție justă, având în vedere că gestionarea FTJ va fi partajată, iar resursele FEDR și FSE+ sunt strâns legate de sprijinul din FTJ;

19. solicită Comisiei să ofere mai multe orientări cu privire la modul în care intenționează să ofere asistență autorităților de management și regiunilor în procesul de elaborare a planurilor lor teritoriale pentru o tranziție justă, având în vedere că propunerea de regulament privind FTJ, inclusiv anexele la aceasta, poate face încă obiectul unor modificări substanțiale. CoR avertizează cu privire la întârzierile suplimentare în pregătirea acestor programe, în cazul în care sprijinul din FTJ devine o condiție pentru sprijinul acordat de FEDR și de FSE+, având în vedere obligația de aprobare a planurilor teritoriale pentru o tranziție justă;

20. subliniază că teritoriile afectate nu ar trebui să fie obligate să furnizeze în planurile lor teritoriale pentru o tranziție justă liste exhaustive ale întreprinderilor și/sau a operațiunilor potențiale cărora le pot acorda sprijin, deoarece acest lucru ar putea cauza întârzieri în adoptarea planurilor și ar putea genera sarcini administrative inutile pentru autoritățile de management. În acest sens, CoR subliniază că din propunerea Comisiei pentru noul RDC a fost omisă o procedură separată pentru adoptarea proiectelor majore și că o astfel de listă a beneficiarilor și/sau a operațiunilor ar putea contrazice acest demers;

21. solicită ca transferurile către FTJ să fie plafonate la 20 % din alocările inițiale prevăzute din FEDR și FSE+ pentru programul operațional respectiv. CoR propune să se acorde autorităților de management mai multă flexibilitate, prin efectuarea de transferuri în mod voluntar, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din proiectul de regulament, cu o sumă maximă de până la 1,5 ori mai mare decât valoarea sprijinului din FTJ și numai cu acordul autorităților locale și regionale relevante;

22. subliniază importanța evitării sarcinilor administrative inutile, prevăzându-se clar o evaluare ex-ante a impactului schemei de programare și monitorizare a FTJ;

23. observă că prioritățile de investiții ale FTJ vor fi stabilite în rapoartele de țară respective, care fac parte din procesul semestrului european; subliniază că regiunile nu sunt încă în mod oficial implicate în acest proces și consideră că trebuie alocat un rol mai important autorităților locale și regionale în îndeplinirea obiectivelor FTJ;

24. salută faptul că regulamentul definește elemente specifice care trebuie incluse în planurile teritoriale pentru o tranziție justă. CoR solicită autorității legislative să adauge la aceste elemente un angajament clar față de obiectivele Acordului de la Paris, de obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050 și de obiectivele de reducere a emisiilor până în 2030;

25. subliniază faptul că Platforma pentru regiunile carbonifere în tranziție a fost creată inițial ca o platformă concentrată pe regiunile miniere unde încă se desfășoară activități de extracție a cărbunelui, fiind planificat ca domeniul de aplicare al acestei inițiative să fie extins, într-o a doua etapă, la toate regiunile cu emisii ridicate de dioxid de carbon. CoR subliniază că regiunile care se confruntă cu tranziția vor trebui să abordeze obstacole similare și că noua platformă ar trebui, prin urmare, să ofere servicii de consiliere, precum și asistență autorităților de management și beneficiarilor la conceperea proiectelor și la punerea lor în aplicare pe teren și să servească, de asemenea, schimbului de bune practici;

26. salută, în acest sens, crearea unei Platforme pentru o tranziție justă, care ar trebui să se bazeze pe experiențele pozitive ale regiunilor cu emisii ridicate de dioxid de carbon și ale altor regiuni care au reușit să treacă de la combustibili fosili la surse de energie curată. CoR subliniază că această platformă ar trebui să se asigure că toate serviciile relevante ale Comisiei și Banca Europeană de Investiții cooperează strâns, pentru a aborda transformările structurale din regiunile afectate. CoR se angajează să se implice îndeaproape în funcționarea Platformei pentru o tranziție justă, în special prin organizarea, în cooperare cu Comisia Europeană, a unui Forum anual al regiunilor aflate în tranziție justă;

27. subliniază că dispozițiile UE privind ajutorul de stat trebuie să permită o anumită flexibilitate în cazul în care regiunile eligibile aflate în tranziție doresc să atragă investiții private. CoR își reiterează solicitarea adresată Comisiei de a lua în considerare, la elaborarea noilor orientări, problemele legate de schimbările structurale din regiunile afectate și de a se asigura că aceste regiuni dispun de suficientă flexibilitate pentru a putea să își pună în aplicare proiectele într-un mod viabil din punct de vedere social și economic;

28. subliniază că sprijinul prin intermediul Fondului pentru o tranziție justă pentru investiții productive în alte întreprinderi decât IMM-urile nu ar trebui să se limiteze la acele domenii care sunt eligibile pentru ajutoare de stat în temeiul articolul 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din TFUE conform normelor existente privind ajutoarele de stat. Legea privind ajutoarele de stat ar trebui, în schimb, să permită tuturor domeniilor care beneficiază de Fondul pentru o tranziție justă să contracareze în mod eficient, dintr-un stadiu timpuriu, amenințarea reprezentată de pierderile de locuri de muncă. Acest lucru ar trebui asigurat, de asemenea, prin adaptarea în consecință a Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare;

29. subliniază că zonele cele mai afectate de tranziția către o economie neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei ar trebui să aibă posibilitatea de a contracara în mod activ transformările structurale aferente, cât mai devreme posibil. Prin urmare, Comitetul European al Regiunilor susține că viitoarele ajustări ale legislației privind ajutoarele de stat, de exemplu prin intermediul unei noi orientări a Comisiei Europene în temeiul articolul 107 alineatul (3) litera (b) sau (c) din TFUE, ar trebui să garanteze că ajutorul este acordat indiferent de statutul zonei asistate conform normelor existente;

30. recunoaște rolul strategiilor de specializare inteligentă, văzute ca unul dintre principalele instrumente de realizare a noului FTJ;

31. subliniază că Comitetul European al Regiunilor a lansat un chestionar pentru a analiza modificările necesare la nivelul reglementărilor privind ajutoarele de stat în contextul schimbărilor structurale din regiunile carbonifere ale Europei ([2]); atrage atenția supra faptului că concluziile au evidențiat necesitatea ca procesul de tranziție să fie susținut prin ajutoare de stat, pentru atragerea unor întreprinderi care ar putea compensa pierderile de locuri de muncă și pierderile în ceea ce privește crearea de valoare economică, precum și necesitatea ca normele privind ajutoarele de stat să permită o mai mare flexibilitate, în special în ceea ce privește investițiile în infrastructura energetică, eficiența energetică, investițiile legate de energie și energia din surse regenerabile;

32. salută faptul că propunerea legislativă se bazează pe articolul 175 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, axat pe coeziune, și consideră că ea prezintă o valoare adăugată europeană evidentă și respectă principiile subsidiarității și proporționalității.

Bruxelles, 2 iulie 2020.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Apostolos TZITZIKOSTAS

([2]) https://cor.europa.eu/ro/news/Pages/report-coal.aspx